

BİREY VE TOPLUM

Test - 01

Sosyalleşme ve Toplumsal İlişkiler

DERS UYGULAMA Föyleri

1. Yaşamını devam ettirebilmek için yardıma ihtiyaç duyan insanın içinde doğduğu topluma adapte olabilme süreci oldukça önemlidir. Bu süreç içinde insan; toplumun kültürel değerlerini öğrenir, kendine has beceriler edinir, toplumsal çevreye hazırlanır, toplumla bütünleşir.

Bu parçada açıklanan toplumla bütünleşme sürecine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Norm B) Sosyalleşme C) Statü
D) Değişme E) Değer

2. Sosyalleşme, insanların yaşamları boyunca (doğumdan ölüme kadar) içinde bulundukları, hem bireysel hem de toplumsal bir canlı olarak geliştikleri süreçtir. Sosyalleşme, genel anlamda bir adaptasyon sürecidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "sosyalleşme"ye örnek gösterilemez?

- A) Kişinin yemek yerken görgü kurallarına uyması
B) Bir gencin büyüklerin yanında bacak bacak üstüne at-maması
C) Bir öğrencinin sınıfta sessiz durması
D) Altını ıslatan bebeğin huysuzlanması
E) Kişinin otobüse binmek için sıra beklemesi

3. Yaşlılık döneminde insanların uyumları, sosyal ilişkilere girme düzeyleri, aile ve toplumla ilişkileri farklılık göstermektedir. Burada özellikle eğitim, meslek, gelir durumu ve çevre gibi faktörlere bağlı olarak sosyal uyum zayıflamaktadır. Yaşlılar için kritik dönemlerden biri de "emeklilik dönemi"dir. Yaşlılar, bu dönemde sosyoekonomik ve sos-yokültürel sorunlar yaşamaktadırlar.

Bu parçada sosyalleşmenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi dile getirilmektedir?

- A) Yaşa özgü farklılaşması
B) Topluma özgü farklılaşması
C) Cinsiyete özgü farklılaşması
D) Konuma özgü farklılaşması
E) Kişiye özgü farklılaşması

4. Ayşen üniversiteyi bitirdikten bir süre sonra başka bir şehirde iş bulur ve orada yaşamaya başlar. Kendisine yeni bir yaşam ve toplumsal çevre kurar. Aradan yıllar geçtiğinde üniversitedeki arkadaşlarını özlediğini hisseder. Sosyal medyadan da faydalanarak onların bir kısmına ulaşır. Belirli bir gün belirleyerek her sene aynı günde buluşmaya karar verirler. Diğer zamanlar görüşmeyen bu kişiler, belirledikleri günde her sene düzenli olarak görüşürler.

Bu parçada örneklendirilen toplumsal grupla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ortak bir amaca yönelik olarak oluşturulmuştur.
B) Grup bireyleri birbirlerinden haberdardır.
C) Bireyler hayatları boyunca bu grubun üyesi hâline gelmişlerdir.
D) Grup üyeleri arasında birincil ilişki vardır.
E) Periyodik sürekliliği olan bir gruptur.

5. Sosyalleşme, bireyin içinde yaşadığı toplumun kurallarını ve değerlerini öğrenmesidir. Sosyalleşme sürecindeki birey, yaşadığı toplumun kültürünü de kazanır. Bireyin toplumda trafik kurallarına uygun hareket etmesi, yaşlılara toplu taşıma araçlarında yer vermesi, sorumluluklarını yerine getirmesi vb. sosyalleşmenin sağladığı sonuçlardır.

Buna göre sosyalleşme süreci için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Davranış kalıplarının ve değerlerin öğrenilmesini içerir.
B) Okul ile başlayıp arkadaş grupları ve kitle iletişim araçları vasıtasıyla bireye kazandırılan değerler toplamıdır.
C) Bireyin topluma katılma sürecinin genel adıdır.
D) Topluma uyumlu bireyler yetiştirmek için geliştirilmiş bir mekanizmadır.
E) Bireyin yaşam boyunca dâhil olduğu gruplar vasıtasıyla edindiği tecrübelerin yansımasıdır.

6. Yedi yaşındaki Buse, akşam evlerine misafir geldiğinde odasına geçer. Misafirlere hoş geldiniz bile demez. Akşam boyunca anne ve babası çağırmasına rağmen odasından çıkmaz. Misafirlere gittikten sonra annesi ve babası, Buse'yi karşılarına alır. Ona yaptığı davranışın ne kadar yanlış olduğunu, misafirlere nasıl davranılması gerektiğini, gelenek görenekleri, insan ilişkilerinde dikkat etmesi gereken görgü kurallarını sakın bir şekilde anlatırlar. Evlerine bir daha misafir geldiğinde Buse, önceki davranışlarının tam tersini sergiler.

Bu parçadaki ailenin çocuklarına görgü kurallarını öğretme amacıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Psikolojik gelişimi destekledikleri
B) Toplumsal kuralları dayattıkları
C) Seçimlerini görmezden geldikleri
D) Sosyalleşmesini sağladıkları
E) Toplumsal kurumları tanıttıkları

7. Çoğu kuramcı, toplumsallaşmada bazı dönemlerin diğer dönemlere göre daha öncelikli ve önemli olduğunu kabul etmektedir. Bu anlamda bireyin içine dâhil olduğu ilk kurum, onun sosyalleşmesinde belirleyicidir.

Buna göre bireyin sosyalleşmesinde etkili olan ilk unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okul çevresi
B) İş ortamı
C) Aile ortamı
D) Arkadaş çevresi
E) Kitle iletişim araçları

8. Berke, okullar tatil olduktan sonra ailesiyle birlikte yaz tatilini geçirmek üzere her sene tatil yaptıkları Antalya'daki tatil köyüne gider. Tatil süresince yan komşularının çocuğuyla eğlenceli vakit geçirir. Tatil bittiğinde sonraki yıl tekrar görüşmek dileğiyle ayrılırlar.

Bu parçada verilen ilişki ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kısa süreli bir ilişki olduğu
B) Periyodik bir ilişki olduğu
C) Resmiyete dayalı bir ilişki olduğu
D) Uzun süreli bir ilişki olduğu
E) Gruplar arası ilişkiye örnek olduğu

1066044

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	(A) (B) (C) (D) (E)	11	(A) (B) (C) (D) (E)
2	(A) (B) (C) (D) (E)	12	(A) (B) (C) (D) (E)
3	(A) (B) (C) (D) (E)	13	(A) (B) (C) (D) (E)
4	(A) (B) (C) (D) (E)	14	(A) (B) (C) (D) (E)
5	(A) (B) (C) (D) (E)	15	(A) (B) (C) (D) (E)
6	(A) (B) (C) (D) (E)	16	(A) (B) (C) (D) (E)
7	(A) (B) (C) (D) (E)	17	(A) (B) (C) (D) (E)
8	(A) (B) (C) (D) (E)	18	(A) (B) (C) (D) (E)
9	(A) (B) (C) (D) (E)	19	(A) (B) (C) (D) (E)
10	(A) (B) (C) (D) (E)	20	(A) (B) (C) (D) (E)

1. Sosyal ilişkilerin niteliği, kişinin toplum içindeki konumunu belirler. Daha sonra kişi bu konumuna uygun davranışta bulunur.

Bu parçadan çıkarılacak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Statülerin görev alanları kurallarla belirlenir.
- B) Statü ve sorumluluklar, farklı toplumlarda farklı ilişkilerle oluşur.
- C) Kişiler birden fazla statü ve role sahip olabilir.
- D) Her yerde ve her zaman aynı statüye göre ilişki kurulur.
- E) Sosyal ilişkiler statüleri, statüler de rolleri oluşturur.

2. İnsanın yaşam içerisinde emek, eğitim ve deneyimleri ile sonradan kazandığı statülere "kazanılmış statü" denir. Bu statüler sonradan değiştirilebilir. Demokratik toplumlarda bireyler doğuştan getirilen değil, kazanılmış statüleri ile ön plandadırlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kazanılmış bir statüdür?

- A) Ergen olma
- B) Erkek olma
- C) Siyah tenli olma
- D) Öğrenci olma
- E) Çocuk olma

3. Toplum, bireylerin gelişigüzel bir birleşimi değildir. Her birey, toplumsal yapı içinde belli bir yere ya da konuma sahiptir. Bu anlamıyla toplumsal statü, bireyin toplumsal yapıda işgal ettiği konumdur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal bir statü olarak nitelenemez?

- A) Teknisyen
- B) İşçi
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Burjuvazi
- E) Sanatçı

4. • Bu statü bireylere onların yetenek ve becerilerine bakmadan ve herhangi bir çaba sarf etmeden kendileri dışındaki faktörler tarafından verilir.
- Kişilerin kendi çabaları sonucu elde ettikleri statüdür.
 - Bireyin sahip olduğu statülerden toplumda en etkin olanıdır.

Bu açıklamaları sırasıyla karşılayan kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Sosyal ilişki - Kazanılmış statü - Anahtar statü
- B) Konum - Anahtar statü - Kazanılmış statü
- C) Verilmiş statü - Kazanılmış statü - Anahtar statü
- D) Sosyal ilişki - Anahtar statü - Verilmiş statü
- E) Verilmiş statü - Kazanılmış statü - Rol

5. Rol konusundaki yapısal bakış, tıpkı bir öğretmeninki gibi toplumun içine bir statü yerleştirir ve daha sonra bu konumun ideal tipine eşlik eden bir standart hak ve ödevler yığını tanımlamaya çalışır. Rolü toplumsal bir temeli olan bu beklentiler oluşturur. Herhangi bir insan, birtakım statülere (anne, öğretmen, basketbol koçu) sahip olacaktır ve bunların hepsi kendi rolünü içinde taşıyarak bir statü kümesi oluşturacaktır.

Bu parçada rol kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bireyin statünün zorladığı rol kalıbının dışına çıkabileceği
- B) Rollerin uygun biçimde yerine getirilmesi durumunda sosyal prestijin artacağı
- C) Rolün toplumsal yapının temel ögesi olduğu
- D) Statü ve rolün birbirinden bağımsız iki kavram olduğu
- E) Rollerin statüye bağlı olarak birtakım davranış kalıplarını içerdiği

6. Çalıştığı fabrikanın zarar edip kapanmasıyla Arda da diğer çalışanlar gibi işsiz kalır. Bir süre evde vakit geçirir ancak daha sonra sıkılmaya başlar. Dışarıda gezerek oyalanmaya çalışır. Bir gün caddede yürürken trafiğin kilitlendiğini görür. Bir trafik polisi gibi araçları sağa sola yönlendirmeye başlar. Ortalık iyice karışır. Araç sürücülerinden biri en sonunda “Kardeşim sen ne karışıyorsun? Trafik polisi geliyor. Herkes kendi işine baksın.” diyerek Arda’yı oradan uzaklaştırır.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Statüler gerektiğinde başkaları tarafından kullanılabilir.
B) Bir statünün gerektirdiği davranışları herkes kazanabilir.
C) Her statünün kendine özgü bir rolü vardır.
D) Bazı statüler birbirinin yerine geçebilir.
E) Farklı statüler arasında rol çatışması yaşanabilir.

7. Geleneksel bir kültürde ev işlerinin yapılması sadece kadının sorumluluğunda iken modern kültürel değerler içindeki bir ailede erkek, ev işlerinin yapılmasında eşi ile birlikte sorumluluğu paylaşabiliyor. Geleneksel kültür, evin işlerini yapan bir erkeği yadsırken modern kültür, erkeğin ev işi yapmasını doğal hatta zorunlu bir şey olarak görmektedir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabılır?

- A) Statüden beklenen ideal rolün ne olduğu belirsizdir.
B) Roller, insan toplumlarının oluşumunda temel faktördür.
C) Toplumdaki roller, sosyal statülerle ilgilidir.
D) Farklı statülerin benzer rolleri vardır.
E) Sosyal roller, kültürel değerlerden bağımsız değildir.

8. I. Mesleğinde başarılı bir doktor
II. Doktorluk davranışları
III. Doktorluk

Numaralanmış örneklere karşılık gelen kavramlar aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Sosyal prestij	Sosyal rol	Sosyal statü
B)	Sosyal ilişki	Sosyal statü	Sosyal rol
C)	Sosyal statü	Sosyal rol	Sosyal prestij
D)	Sosyal rol	Sosyal statü	Sosyal değer
E)	Sosyal rol	Sosyal statü	Sosyal prestij

9. Birey, bir toplumda aynı anda birçok statüye sahiptir ve bu statülerin gerektirdiği rolleri yerine getirmek zorundadır. Birey bazen bu statülerden hangisine uygun davranacağına karar veremeyebilir. Kendi çocuğunun öğretmeni olan bir annenin annelik ve öğretmenlik görevlerinden birini tercih edememesi ya da subayın aile üyelerine askermiş gibi davranması bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Bu açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturmaktadır?

- A) Rol çatışması
B) Verilmiş statü
C) Rol pekişmesi
D) Kazanılmış statü
E) Sosyal prestij

1066045

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Toplumsal değerler, evrensel değerleri destekleyen ve onların toplumları oluşturan bireyler tarafından içselleştirilerek kabulünü sağlayan önemli bir unsurdur. Bireyler, toplumsal değerler sayesinde ortak bir tavır sergiler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal değerlerin işlevlerinden değildir?

- A) Toplumsal sapmaların ortaya çıkmasına zemin hazırlar.
- B) Davranışları yönlendirmede bireylere rehberlik eder.
- C) Değerler sayesinde bireyler, hangi durumlarda nasıl davranacaklarını önceden bilirler.
- D) Kişilerin toplumla uyum içinde olmalarını sağlar.
- E) Toplumda onaylanmayan tutum ve davranışların ayırt edilmesini sağlar.

2. Normlar, öteki insanlarla olan ilişkilerimizde nasıl davranmamız gerektiğini belirler. Amerika'daki bir insan öteki insana el uzattığında karşıdaki insan da elini uzatıp tokalaşması gerektiğini anlar. Bazı toplumlarda içten bir el sıkışma bir hakaret olarak yorumlanabilir. Örneğin Uzak Doğu ülkesi Tayland'da insanlar, vücutlarının önünde ellerini avuç içlerine yerleştirip başlarını biraz öne eğerek birbirlerini selamlarlar. Bu selamlaşma katı kurallarla yönetilir. Birinin elini yerleştirmede küçük bir farklılık, onun toplumsal konumunu gösterir. Üstteki el o bireyin daha yüksek statüde olduğuna işaret eder. Böylesi normlar, öteki insanlarla birlikte hayatın daha uyum içinde sürdürülmesine zemin hazırlar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal normlar, günlük hayatımızda kolaylıklar sağlar.
- B) Toplumsal normlar, her toplumda aynı şekilde görülür.
- C) Toplumsal normların yaptırımı, devlet tarafından sağlanır.
- D) Toplumsal normlar, yazılı kurallara dayanır.
- E) Toplumsal normlar, örf ve âdetlere dayanır.

3. Bir toplumdaki bütün kanun, örf ve âdetler ile idari tasarrufların tam ve sert bir biçimde uygulanması, toplumu kargaşaya götürebilir. Ne kadar istense de toplumdaki bireylerin çoğunluğu belirtilen kurallara uymayabilir. Çünkü mutlak bir uyum, sosyolojik olarak imkânsızdır. Sonuç olarak bireyin toplumsallaşma sürecinde toplumun kültürünü, değer yargılarını öğrenememesi, onun topluma yabancılaşmasına yani sapmasına yol açar.

Bu parçada toplumsal sapmanın ortaya çıkması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Normların yeteri kadar açık olmamasına
- B) Olumsuz davranışları mantığa bürümeye
- C) Yetersiz ve caydırıcılıktan uzak kurallara
- D) Uygun olmayan veya başarısız sosyalleşmeye
- E) Yaptırımların uygulanmamasına

4. Orta Çağ'da doğada bitki toplamak, çeşitli karışımlar yapmak gibi davranışlarda bulunan çoğunluğu kadın on binlerce kişi, cadılık suçlanmış ve toplumdan sürgün edilmeden yakılmaya kadar çeşitli yollarla cezalandırılmışlardır. Cadılık tanımına uyan bu sapkın davranışlar, belirli dönemlerde her türlü kötülüğün kaynağı olarak görülmüştür. Oysa günümüzde benzer eylemler alternatif tıp adı altında kabul görmektedir.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sapma davranışı tarihsel bir olgudur.
- B) Sapma davranışının tanımı zamanla değişebilir.
- C) Her toplumda sapma davranışına rastlanır.
- D) Davranışın sapma olup olmadığını belirleyen ölçüt yarıllılığıdır.
- E) Her sapma davranışı olumsuz nitelikte değildir.

5. Oturduğu apartmanın yöneticisi olan Sabri Bey, alt komşularının sürekli yüksek sesle müzik dinleyip olur olmaz saatlerde gürültü yapmasından rahatsız olur. Birkaç defa komşularına bu durumdan duyduğu rahatsızlığı nazik bir biçimde anlatmaya çalışsa da başarılı olamaz. Komşuları çevreye rahatsızlık vermeye devam eder. Bunun üzerine Sabri Bey, yine aşırı gürültü yaptıkları bir zamanda polise haber verir. Polisin gelip uyarması ve işlem yapmasının ardından apartmandaki gürültüler kesilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyal kontrol kentlerde, köylere oranla daha fazladır.
B) Resmî kontrol her sorunun çözümünde gereklidir.
C) Resmî kontrolün caydırıcılığı daha yüksektir.
D) Toplumsal kontrolün etkili olabilmesi için cezaların artırılması gerekir.
E) Sosyal kontrolün etki gücü bireysel özelliklere bağlıdır.

6. Yaftalamanın büyük bölümünü yasa ile düzen güçlerini temsil eden ya da başkalarının geleneksel ahlakı üzerine tanımlamalar getirebilen insanlar gerçekleştirir. Sapkınlık kategorilerini tanımlayan yaftalar böylece toplumdaki güç yapısını dile getirmektedir. Az çok sapkınlığın kendilerine dayanılarak tanımlandığı kurallar; varlıklılar tarafından yoksullar, erkekler tarafından kadınlar, yaşlılar tarafından gençler, etnik çoğunluklar tarafından azınlıklar için düzenlenmiştir.

Bu parçaya göre toplumsal sapma davranışı gösteren bireyler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Güçlüler karşısında güçsüz konumdaki bireylerdir.
B) Hiçbir toplumsal kurala uymayan bireylerdir.
C) Yapıları itibarıyla sapkınlığa eğilimli bireylerdir.
D) Toplumsal yaşamı reddeden bireylerdir.
E) Bilinçli olarak kendilerini toplumdan soyutlayan bireylerdir.

7. Başkalarının haklarına saygı göstermek bir toplumsal değerken bu değerlerin yaptırım gerektiren bir kurala dönüşmesi norm olarak ifade edilir. Örneğin bir kişinin trafikte araba kullanırken hem kendisinin hem de başkalarının güvenliğini düşünmesi değerdir. Ancak kırmızı ışıkta durmak zorunda olması normdur.

Buna göre toplumsal değerleri normlardan ayıran temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çoğunluk tarafından kabul edilmesi
B) Soyut ve genel ilkeler olması
C) Toplumsal kontrolü sağlaması
D) Yazılı belgelere dayanması
E) Toplumsal bütünleşmeyi sağlaması

8. Toplumsal kontrol mekanizması, bireylerin sosyal normlara uymasını sağlayan ve belli oranlarda yaptırım gücü bulunan mekanizmadır. Toplumsal kontrol, resmî ve resmî olmayan kontrol olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi resmî toplumsal kontrol örneğidir?

- A) Yere tüküren bir kişiyi kınamak
B) Sözünde durmayan arkadaşına küsmek
C) Vergi borcunu ödemeyenlere para cezası vermek
D) Söz dinlemeyen çocuğa oyun yasağı koymak
E) Büyüğünü saymayan bir çocuğu uyarmak

1066046

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Geleneksel değerlerimizden biri, büyüklere karşı gelme-mektir. Büyüklerin küçüklere müdahale etmesi ve sözle-rinin de dinlenmesi beklenir. Örneğin Aysel dansçı olmak istemektedir ancak aile büyükleri buna karşı çıkar. Onun daha ciddi bir meslekle uğraşmasını isterler. Aysel haya-linin ardından gidebileceği hâlde ailesine karşı gelmez ve eğitim fakültesinde okuyup öğretmen olur.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal değerler mutlak, değişmez niteliktedir.
- B) Değerlerin değişmesi bireylere bağlıdır.
- C) Toplumsal değerler tarihsel süreçte oluşur.
- D) Değerler, bireylerin davranışlarını ve yaşamlarını bi-çimlendirir.
- E) Değerlerin ekonomik, siyasi, dinî ve toplumsal boyut-ları vardır.

2. Murat, gençlik yıllarında çok çalışarak biriktirdiği sermaye ile küçük bir işletme kurar. Başlangıçta her şeyi usulüne uygun ve yasal yollardan gerçekleştirir. Ancak zamanla ailesi, akrabaları ve çevresi, gücünün ve kazandığı ge-lirin üzerinde isteklerde bulunmaya başlar. Bu isteklere yetişebilmek ve onlarla baş edebilmek için zamanla yasal olmayan işlere bulaşır. Pek çoğu suç olan farklı kazanç yollarıyla zenginleşir.

Buna göre Murat'ın sapma davranışı göstermesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal yaptırımların yetersiz olması
- B) Uygun olmayan sosyalleşme
- C) Kültürel çatışmalar
- D) Toplumsal beklentiler
- E) Siyasi hareketlilikler

3. Toplumda düzenli ilişkiler ve etkileşimin sağlanması için davranış kalıplarının oluşması gerekir. Normlar; ne za-man, nerede, nasıl davranılması gerektiğini belirleyen kalıplardır. Bu kalıplar bireylere, sosyalleşme süreci bo-yunca aktarılır. Bireyler bu süreçte normları içselleştirir ve davranış hâline getirir. Ama bazen bireyler bu davranış kalıplarını içselleştiremez ve suç sayılan davranışları ger-çekleştirir. Bu durumda bireyin davranışlarının engelle-mesi devreye girer.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmakta-dır?

- A) Sosyalleşme sürecinin unsurları
- B) Normların oluşma süreci
- C) Sosyalleşmede toplumsal grupların rolü
- D) Toplumsal değerlerin önemi
- E) Toplumsal normlarla toplumsal denetim ilişkisi

4. Toplumsal kontrol, kişilerin ya da toplumsal grupların toplumsal düzenin gereklerine uygun biçimde davran-malarını sağlamaya yönelik düzenlemeleri ifade eden bir kavramdır. Toplumsal kontrol, grup veya toplumun kişinin davranışlarını sınırlandırması ve bu sınırlandırma yoluyla toplumsal değerleri, normları benimsemesinin sağlanması demektir. Toplumsal kontrol mekanizması sayesinde kişi-ler, toplumun ortak değer ve kurallarına uygun davranış-larda bulunmaya zorlanmış olurlar.

Buna göre toplumsal kontrolün temel işlevi aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Bireylerin, statülerine uygun davranmalarını sağlama
- B) Toplumsal düzene devamlılık sağlama
- C) Bireylere saygınlık sağlama
- D) Toplumsal değerlerin hızlı biçimde değişmesini önleme
- E) Toplumsal ihtiyaçları karşılamaya çalışma

5. Burcu, alışveriş merkezinde gezerken bir ayakkabı mağazasının vitrinindeki bir botu çok beğenir. İçeri girer ve botu dener. Sadece otuz sekiz numarası kalmış olan bot ayağını sıkır. Ancak giyince açılır nasıl olsa diye düşünüp satın alır. Satıcının uyarımı olmasına rağmen alışveriş fişini almaz. Eve gidip birkaç saat botu giydiğinde hiç de rahat olmadığını fark eder. Ertesi gün mağazaya gidip botu iade etmek istediğini söyler. Mağaza sahibi, satış fişi olmadığı için ürünü geri almak istemez. Burcu, tüketici olarak haklarının olduğunu savunur ancak botu oradan aldığını ispat edemediği için iade edemez.

Buna göre Burcu'nun haklarını kullanamamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Statüleri kavrayamamış olması
- B) Haklarını bilmemesi
- C) Satıcının hak ihlalinde bulunması
- D) Hak ve görev arasındaki ilişkiyi göz ardı etmesi
- E) Haklarını birbirine karıştırmış olması

6. Bir öğretmen, nöbeti esnasında koridorda dolaşırken sınıfların birinden şiddetli gürültü geldiğini fark eder. Sınıfa girdiğinde iki öğrencinin kavga ettiğini, onlara yakın olan öğrencilerin de destek verdiğini görür. Önce kavga edenleri ayırıp öğrencileri sakinleştirir, sonra kavganın nedenini her iki taraftan dinler. Çok büyük bir problemin olmadığını gördüğünde iki arkadaşın da hatasını ve aslında nasıl davranmalarını gerektiğini tahtaya yazdırır. Öğrencilerin birbirlerinden özür dilemelerini ve sınıfta sükûneti sağladıktan sonra tekrar nöbet yerine döner.

Öğretmenin sağladığı bu toplumsal kontrol için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sorunun çözümünü yazılı normlara dayandırdığı
- B) Sorunun çözümünde çelişki yaşadığı
- C) Sorunu gayriresmî şekilde kontrol altına aldığı
- D) Toplumsal kontrolü öğrencilere bıraktığı
- E) Sorunun üzerini örttüğü

7. Toplumsal normlar, toplumsal denetimi sağlayan temel öğelerdir. İçerisinde bulunduğumuz toplumsal yapıda hareketlerimizi yöneten standartları ifade eder. Normların toplumsal ilişki hâlinde bulunan bireylerin toplum içerisinde nasıl davranmaları gerektiğini belirleyen kuralları olduğunu söyleyebiliriz. Aynı zamanda normlar düzenlilik ve toplumsal istikrarı sağlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal normlara uygun davranışın göstergesidir?

- A) İnsan yaşamına saygı duyma
- B) Adil olma
- C) Yardımsever olma
- D) Barış yanlısı olma
- E) Trafik kurallarına uyma

8. Türk toplumunda ekmek kutsallık atfedilen bir toplumsal değerdir. Bu nedenle insanlar ekmeğin yere atılmasına ya da üzerine basılmasına izin vermezler. Türk toplumunda yaşayan insanlar birbirinden farklı şehirlerde de yaşasalar, farklı yerel geleneklere ve inançlara da sahip olsalar söz konusu ekmek olduğunda benzer tepkiler verirler.

Bu parçada toplumsal değerlerin aşağıdaki kavramlardan hangisine etkisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal statü
- B) Toplumsal bütünleşme
- C) Toplumsal sapma
- D) Toplumsal norm
- E) Toplumsal saygınlık

1066047

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1	11
2	12
3	13
4	14
5	15
6	16
7	17
8	18
9	19
10	20

1. Durkheim'a göre yaşlı kuşaklar, henüz toplumsal yaşama hazır duruma gelmemiş kuşaklar üzerinde etkin rol oynar. Bu rol, bireyin toplumsallaşmasını sağlar. Ancak bireyin toplumsallaşırken o toplumun isteklerine uygun davranışlar edinmesi gerekir. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar, kişinin toplumsallaşmasını zorunlu kılar. Böylece toplumsallaşma, bireyi toplumsal sistemin üyesi durumuna getiren bir süreç olmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılmaz?

- A) Yetişkinler bireylerin sosyalleşmesine katkı sağlar.
- B) Sosyalleşmek, ihtiyaçları karşılamanın etkin bir yoludur.
- C) Birey olabilmek için önce sosyalleşmiş olmak gerekir.
- D) Sosyalleşmeyle bireyler topluma uyum sağlar.
- E) Toplum bireylerden istenilen davranışları yapmasını bekler.

2. İnsan toplumlarını hayvan topluluklarından ayıran başlıca özelliklerden biri, insan toplumunun yapısal açıdan farklılaşmış olmasıdır. Berber, çiftçi, avukat, doktor, kapıcı gibi statüler artık bütün toplumlarda bulunan farklılaşmış birkaç statü örneğidir. Her biri bir toplumsal ihtiyacın ürünüdür. İnsan toplumları sadece farklılaşmış yapılar değildir. Aynı zamanda farklılaşmış etkinlikleri ve davranışları değerlendiren yani onlara farklı değerler kazandıran, dinamik sistemlerdir. Bu değerlendirme daha yüksek, daha alçak, daha iyi, daha kötü biçimde farklı ölçülere göre yapılır.

Bu parçada sosyoloji ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir?

- A) İş bölümü
- B) Toplumsal konum
- C) Toplumsal prestij
- D) Toplumsal kontrol
- E) Toplumsal rol

3. Servet sahipliği olağan olarak yüksek bir statü sağlamak-tadır ancak bunun pek çok istisnası da vardır. "Kibar yoksulluk" terimi, bir örneğe göndermede bulunur: İngiltere'de aristokrat ailelerden gelen kişiler, servetleri yok olup gitse de yüksek bir toplumsal saygınlık görürler. Ters bir örnek olarak "yeni zenginler" in köklü servetleri kimileri tarafından çoğunlukla küçümsenmeyle karşılanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi prestij için söylenemez?

- A) Ekonomik olanaklardan ve birikimlerden bağımsız olarak oluşabilir.
- B) Sınıfsal konumla prestij birbirini her zaman destekler.
- C) Servet sahipliği, bireyin prestijine kısmen etkide bulunur.
- D) Bazı zengin ailelerin prestiji düşük olabilir.
- E) Her yoksul kişinin prestijinin düşük olacağından söz edilemez.

4. İnsanın toplumsal bir varlık olmasını sağlayan etken, toplumsallaşmadır. Toplumsallaşma, bireylerin farklı sosyal gruplar içerisinde (aile, arkadaş, okul gibi) yer alarak etkileşime girmesiyle gerçekleşir. Toplu hâlde yaşayan insanlar arasında fiziki yakınlık olmasına rağmen her zaman toplumsal ilişki ve etkileşim olmaz.

Buna göre toplumsallaşmanın gerçekleşmesi için aşağıdakilerden hangisinin bulunması zorunludur?

- A) Belirli bir toplumda yönetici bir grubun üyesi olmak
- B) Ekonomik olanakları gelişmiş bir toplumun parçası olmak
- C) Belirli statü ve rollerin yerine getirildiği iletişim ortamının parçası olmak
- D) Sosyal saygınlığı yüksek bir statüye sahip olmak
- E) İnsanlarla fiziki olarak bir arada bulunmak

5. Elif, ortaokula devam etmekte olan bir öğrencidir. LGS'ye hazırlandığı dönemde yeterince ders çalışmamaktadır. Annesi ve babası ona öğrenci olduğunu ve bundan dolayı yapması gerekenin ders çalışmak olduğunu hatırlattığında Elif tepki göstermektedir. Ona bir ders vermek isteyen ebeveynleri birkaç gün evde yemek yapmaz, temizlik işlerini erteler. Elif ihtiyaçları için para istediğinde canları istemediği için işe gitmediklerini, dolayısıyla para kazanmadıklarını söylerler. Bu olaydan sonra Elif, daha çok ders çalışmaya başlar.

Elif'in bu olaydan çıkardığı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes özgürlüklerini yaşamalıdır.
B) Haklar görevlerle birlikte vardır.
C) Bazı haklar daha önemlidir.
D) Görevler, kişinin kendi istediği zaman yerine getirilmelidir.
E) Bireyler, statüsüne uygun olmayan görevlere zorlanmamalıdır.

6. Sosyalleşme, sosyal ve kültürel ortamın etkisiyle bilinçli veya bilinçsiz olarak devam eden bir öğrenme sürecidir. Hangi yaşta olursa olsun toplumda üstlenilen ve öğrenilen her yeni sosyal davranış, her yeni gruba katılma, sosyalleşme sayılabilir. Bu bakımdan sosyalleşme; çocukluk, gençlik, yetişkinlik, yaşlılık dönemlerini içeren ve hayat boyunca devam eden bir süreçtir.

Bu parçadan çıkarılacak yargı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Sosyalleşme, bilinçli düşünme etkinliğidir.
B) Sosyalleşme süreci, aile çevresinin dışına çıkmaz.
C) Sosyalleşme, belli bir dönemle sınırlıdır.
D) Sosyalleşme sürecinde olumlu çevreler, olumsuz etki oluşturabilir.
E) Sosyalleşme sürecinde insan, yaşamı boyunca yaşadığı çevrenin etkisi altındadır.

7. Erol, lise öğrencisiyken yabancı aktörlerden etkilenip saçlarını uzatır ve kafasının arkasında at kuyruğu yapar. Bu şekilde okula gittiğinde öğretmenlerinden "Erkek saç mı uzatır?" sözleriyle azar ıstır. Bir süredir yurt dışında olan ve izin alıp eve gelen babası da aynı ifadeleri kullanarak şiddetli tepki gösterir ve Erol'un saçlarını kestirir. Aradan uzun yıllar geçer. Erol, kızının okuluna kızını almaya gittiğinde birçok erkek çocuğun uzun saçlı olduğunu ve kimse buna tepki göstermediğini görür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Sapma davranışını belirleyen ölçütler zamanla değişir.
B) Sapma davranışı evrensel olarak tanımlanamaz.
C) Sapma davranışı toplumun genel tutumuna göre belirlenir.
D) Sapma davranışı, olumlu ve olumsuz olarak ikiye ayrılır.
E) Sapma olarak adlandırılan davranışlar toplumun bireylerini rahatsız eder.

8. Verilmiş statüler, doğuştan gelen ve çoğunlukla değişmeyen statülerdir. Statüyü belirleyen cinsiyet, soy, ırk gibi özellikler, doğuştan elde edildiği için verilmiş statülerdendir. Bir dine, bir ulusa üye olma daha sonradan değişse bile ilk elde edilişi doğumla birlikte oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi verilmiş bir statü olarak nitelendirilemez?

- A) Kadın
B) Memur
C) Çocuk
D) Erkek
E) Genç

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Kadir, çalıştığı iş yerindeki koşulları beğenmediği için oradan ayrılır ve başka bir iş yerinde çalışmaya başlar. Ancak bu iş yerindeki arkadaşlarıyla pek iyi anlaşamaz, uyum sorunları yaşar. Çalışanlardan biriyle yaşadığı gerginlik sonucunda öfkesine hakim olamayıp hakaret içeren sözler sarf eder. Bu olay üzerine Kurum Müdürü, Kadir'in de savunmasını alıp ona uyarı cezası verir. Sonrasında Kadir de dâhil olmak üzere çalışanlar arasında uzun süre bir tatsızlık gözlenmez.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düzenin devamı toplumsal denetime bağlıdır.
- B) Toplumsal kontrol, sadece güçlü bir otoriteyle sağlanabilir.
- C) Toplumsal denetimde yaptırımın rolü büyüktür.
- D) Toplumsal denetim, toplumsal sapmaları engeller.
- E) Toplumsal denetim görevi yasalara dayanarak gerçekleşir.

2. İnsan topluluklarının avcılık ve toplayıcılıkla yaşamını sürdürdüğü dönemlerde, ailede annenin otoritesi ağır basıyordu. Kadının statüsü ailede ve toplumda erkeğin statüsünden daha üstündü. Toplumsal yapının değişmesiyle birlikte anaerki ailenin yerini ataerki aile almıştır. Böylece kadına üstünlük sağlayan bu statü erkeğe geçmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Verilmiş statülerin önemi
- B) Statülerin davranışlara etkisi
- C) Farklı statüler arasındaki ilişki
- D) Statülerin değerinin zamanla değişebileceği
- E) Anahtar statünün neye göre belirlendiği

3. I. Baba olmak
II. Avukat olmak
III. Erkek olmak
IV. Vali olmak

Verilenlerden hangileri "kazanılmış statüler"e örnektir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

4. I. Ahlaki alanın dışında oluşur.
II. Kaynağını toplumsal değerler oluşturur.
III. Toplumsal düzeni ve kontrolü sağlar.
IV. Toplumdan topluma ve zaman içerisinde değişebilir.
V. Yazılı ve yazısız kurallardan oluşur.

Numaralanmış ifadelerden hangileri toplumsal normların özelliklerinden değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız V
- D) II ve V
- E) III ve IV

5. İdeal davranış örüntüleri yönünde norm dışı bir davranış sergilemektir. Toplumun yücelttiği ideal normlara ve kişilerin daha erdemli olarak adlandırdığı davranış formlarına doğru yöneltilen bir uyumdur. Bu tür norm dışı davranışlar gösteren kişi veya gruplar, alışlagelen davranış ve düşünce örüntülerini istenilen yönde yükseltir. Olağanüstü, aziz ve kahraman olarak nitelendirilirler.

Bu parçada açıklanan durum aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Toplumsal norm
- B) Olumlu sapma
- C) Sosyal kontrol
- D) Toplumsal değer
- E) Sosyal prestij

6. Bireyin yalnızca biyolojik bir varlık olmaktan çıkıp belli bir topluma ve belli kümelerle bütünleştirilmesi sürecine “toplumsallaşma süreci” denir. Bu süreç aracılığıyla ki birey bir kişilik kazanmakta ve belli bir toplumda yaşamasını olanaklı kılan davranışları edinmektedir. Toplumsallaşma, en geniş anlamda çıraklık ya da eğitim ve öğretim yoluyla olur. Bu çıraklık bireyin dünyaya geldiği andan başlar, yaşamını bitirip öldüğü ana değin sürer.

Bu parçada toplumsallaşmanın aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumsal normların öğrenilme süreci olduğuna
- B) Toplumla bütünleşmenin diğer adı olduğuna
- C) Tamamen düşünsel süreçleri kapsadığına
- D) Kimlik ve kişilik edinmede ana etken olduğuna
- E) Yaşam boyu devam ettiğine

7. Ebru, iş hayatına atıldıktan kısa bir süre sonra evlenir. Çok zaman geçmeden hamile kalır ve bir bebeği olur. Ekonomik olarak çalışmak zorunda olduğundan uzun süre izin kullanamaz. Bebeğini bırakacak kimsesi olmadığından iş yerine bebeğini de götürür. Bir yandan işini yapıp bir yandan bebeğine göz kulak olur ve bebeğinin ihtiyaçlarını gidermeye çalışır. Ancak çalışırken aklı da gözü de sürekli bebeğinin üzerindedir.

Ebru’nun bu durumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anahtar statüsünün mesleği olduğu
- B) Statüsüne gerekli özeni göstermediği
- C) Annelik statüsünün ağır bastığı
- D) Rol çatışması yaşadığı
- E) Rol pekişmesi yaşadığı

8. • Bireylerin statülerine uygun rolleri karıştırmaları durumudur.
- Kişinin toplumdaki saygınlığıdır.
 - Bireyin çabaları sonucunda elde ettiği statülerdir.
 - Bireyin çabası olmadan kendi dışındaki etkenler tarafından belirlenen statülerdir.

Verilenler arasında aşağıdaki kavramlardan hangisinin tanımı bulunmamaktadır?

- A) Rol çatışması
- B) Kazanılmış statü
- C) Sosyal prestij
- D) Verilmiş statü
- E) Toplumsal kontrol

9. Selin, çocukluğu ve lise yılları boyunca içine kapanık, toplumda kendisini rahatlıkla ifade edemeyen biridir. Üniversiteyi kazanıp ailesinden uzakta bir şehirde yaşamaya başladığında bir süre etrafına uyum sağlamakta güçlük yaşar. Aynı odada kaldığı kişilerle zaman içerisinde paylaşımlarda bulunmaya başlar. Bir süre sonra daha rahat iletişim kuran ve topluma uyum sağlayan bir yetişkin olur.

Bu parçada Selin’in sosyalleşmesinde etkili olan hangi faktör vurgulanmaktadır?

- A) Aile ortamı
- B) Eğitim kurumları
- C) Arkadaş grupları
- D) Kitle iletişim araçları
- E) Genetik potansiyeli

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Geleneksel toplumlarda gerek yaşam biçimi gerekse üretim-tüketim ilişkileri açısından bakıldığında insan ilişkilerinin yüz yüze ve birincil ilişki biçiminde olduğu görülür. Böyle bir toplumsal yapıda insanlar anlaşmazlık yaşadığında, hatırı sayılır kişiler araya girer ve tarafları uzlaştırır. Modern toplumlarda ise insanlar çeşitli nedenlerle anlaşmazlık yaşadığında resmî kurallara dayalı olarak sorunlarını çözme yoluna giderler. Bu durum hukuk sisteminin ön plana çıkmasına ve ihtiyaçlara göre yapılandırılmasına sebep olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal ilişkilerin yapısı
- B) Normların toplumsal ilişkilere etkisi
- C) Yazılı ve yazısız normlar arasındaki ilişki
- D) Toplumsal kurumların birbirleri ile olan ilişkisi
- E) Toplumsal normların caydırıcılığı

2. İnsanlar, doğum ya da evlat edinme yoluyla öncelikle aile grubuna girerler. Evlilik aracılığıyla akrabalık grubu içinde yer alırlar. Öte yandan bireyin cinsiyeti, yaş düzeyi, yetenekleri, eğitim düzeyi, mesleği, ilgileri, hayat felsefesi gibi etkenlerle girip çıktığı gruplar da vardır. Bireyin bu etkinliği, ömür boyu devam eder. Bireyin grup üyeliğine seçilmesi, bazen atanma ile, bazen davet edilme ile gerçekleşir. Bazı durumlarda bireyin belli bir test ve sınavdan geçmesi bile istenir. Birey, içinde yer aldığı bu gruplar sayesinde toplumun değer ve normlarını öğrenir.

Bu parçada aşağıdaki sosyolojik kavramların hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Toplumsal statü
- B) Sosyalleşme
- C) Toplumsal rol
- D) Gruba katılma
- E) Toplumsal sapma

3. Üniversiteye yeni başlayan bir genç, fakültede yeni bir sosyal ortama dâhil olur ve yeni davranışlar edinir. Yeni bir ülkeye giden göçmen, orduya katılan bir asker, mesleğe yeni başlayan bir doktor, evlenen bir kişi, yeni bir sosyalleşme sürecine girer.

Bu örneklerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sosyalleşmenin dinamik bir süreç olduğu
- B) Sosyalleşmenin eğitimle birlikte başladığı
- C) Sosyalleşmenin isteğe bağlı bir süreç olduğu
- D) Sosyalleşmenin çift yönlü bir süreç olduğu
- E) Sosyalleşmenin bireye kişilik kazandırdığı

4. Toplum içinde bireylerin nasıl davranması gerektiğini gösteren ve yaptırım gücü taşıyan kurallar sistemine "toplumsal norm" adı verilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir toplumsal norm kaynağı değildir?

- A) Gelenek ve görenekler
- B) Sınıf ve statüler
- C) Dinî değerler
- D) Ahlak kuralları
- E) Bireysel eğilimler

5. • Pazarıcı ve ondan alışveriş yapan müşteriler,
• Tiyatro oyuncusu ve oyunu izleyen kişiler,
• Şirket patronu ve şirkette çalışanlar,
• Kurum müdürü ve kurum çalışanları
- arasındaki ilişkiler, ikincil ilişkilere örnektir.

Buna göre ikincil ilişkiler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çok sayıda kişi arasında gerçekleşir.
- B) Bireysel çıkarlar ön plandadır.
- C) İlişkilerin denetimi resmî yollarla yapılır.
- D) Yaşanan anlaşmazlıklar geleneksel yöntemlerle çözülür.
- E) Taraflar birbirleri hakkında fazla bilgiye sahip değildir.

6. İnsanların zihinlerinde gerçek ve normal hakkında resimler vardır. Bu resim parçalandığında insanlar rahatsız olurlar. Hemen hemen tüm toplumlarda başta hırsızlık, ihanet, soygun, kapkaç ve cinayet normal dışı davranışlar olarak kabul edilmektedir. Toplum bu davranışları sosyal olarak “farklı, çirkin ve istenmeyen” davranışlar olarak değerlendirir. Beklentilerin dışında davrananlar toplumda şüphe, korku, düşmanlık ve dışlanma gibi tepkilerle karşılaşırlar. Bunun nedeni ise bu türden davranışların sapma olarak algılanmasıdır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumda normal davranışların neler olduğu ile ilgili yerleşmiş tutumlar vardır.
- B) Toplum alışılmışın dışındaki davranışları ilgi çekici bulur.
- C) Normal bir davranışın ölçütleri toplumsal uzlaşmayla belirlenir.
- D) Toplum, bazı yaptırımlarla sapma davranışını cezalandırır.
- E) Bazı davranışlar, evrensel ölçekte sapma davranışı olarak nitelendirilir.

7. Taksi şoförlerinin şehirlerdeki yolları bilmesi, mahalle muhtarının mahallesinde oturan kişilerin kayıtlarını tutması, itfaiyecilerin yangına zamanında müdahale edebilmesi, polis memurlarının tehlikede olan bir vatandaş gördüklerinde ne yapacaklarını bilmeleri istenir.

Bu açıklamada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Kazanılmış statü
- B) Verilmiş statü
- C) Rol beklentisi
- D) Rol çatışması
- E) Anahtar statü

8. Kimi insanlar için, servet oldukça önemlidir. Servet, sahibine kendisini sergileyebilme olanağı sağladığı için önemli bir statü kazandırır. Ancak serveti ile saygınlık kazanan insanlar, bu serveti kaybettiklerinde aynı itibarı göremezler.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabılır?

- A) Her statünün sağladığı bir saygınlık vardır.
- B) Saygınlık, statüden bağımsızdır.
- C) Statüsel saygınlığın varlığı statünün devamına bağlıdır.
- D) Statülerin önemi zamanla değişebilir.
- E) Saygınlık, kişisel özellikler ve davranışlarca belirlenir.

9. Birey, kendisinin doğrudan sahip olmadığı bir statünün nimetlerinden faydalanabilir. Örneğin babası doktor olan bir kişi hastanede sıra beklemeden muayene olabilir. Diğer doktorlarla birlikte yemekhanede yemek yiyebilir. Düzenli kullandığı bir ilaç varsa hastaneye bile gitmeden bu ilacı reçeteye yazdırıp alabilir.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır?

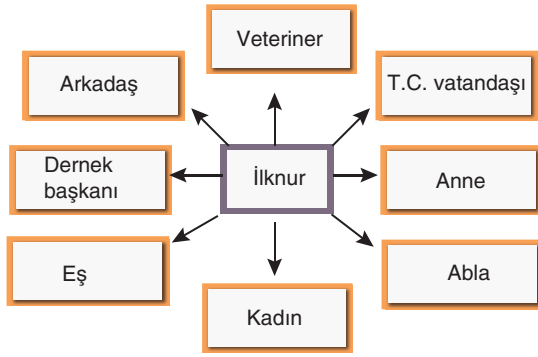
- A) Verilmiş statü
- B) Rol çatışması
- C) Toplumsal prestij
- D) Rol beklentisi
- E) Statü aktarımı

1066050

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1.

Bu görselden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireyin toplumda birden fazla statüsü vardır.
- B) Bireyin rolleri, statülerine bağlıdır.
- C) Bütün statüler eşit öneme sahiptir.
- D) Bazı statüler doğuştan getirilir.
- E) Bazı rolleri yerine getirebilmek için eğitim almak gerekir.

2. Toplumsal değerlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Ortak olarak benimsenip paylaşıldığı için toplumda iş birliği ve dayanışma yaratır.
- B) Bireyler arasındaki farklılıkları belirginleştirdiğinden çatışmalara yol açar.
- C) Kişilerin toplumsal statülerini ve rollerini seçmelerine, gerçekleştirmelerine yardımcı olur.
- D) Bireyin, "toplumsal kimliği"ni oluşturmaya yardımcı olur.
- E) Toplumsal bütünleşmeyi sağlar ve düzenin sağlanmasına yardımcı olur.

3.

Covid-19 salgını sürecinde tüm dünyada çeşitli kısıtlamalara gidildi. Bu kısıtlamalardan biri de maske takma zorunluluğu oldu. Bu kısıtlamalar esnasında Mehmet maskesini takıp sokağa çıkar. Dolaşırken maske takmadığında hem kendisini hem de başkasını tehlikeye atacağını bildiği hâlde maskesini çenesinin altına indirir. Etrafındaki insanların kendisini uyarmasına aldırmayan Mehmet, polis ya da zabıta gördüğünde ceza yeme korkusuyla maskesini hemen takar.

Mehmet'in bu davranışı aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Toplumsal değerleri bilmediğine
- B) Toplumsal kontrol mekanizmalarının yaptırım gücünün farklılığına
- C) Normların sosyalleşme sürecinde öğrenildiğine
- D) Değerlerin her toplumda görülebileceğine
- E) Değerlerin normlardan daha genel oluşuna

4.

Hatice bir tekstil fabrikasında çalışır. Çalıştığı fabrika kısa bir süre içerisinde teslim edilmek koşuluyla büyük miktarda sipariş alır. Bu büyüklükte bir siparişi yetiştirmek için herkesin fazladan çalışması gerekir. Ancak fazla mesai ücreti ödenmediği için kimse fazladan çalışmayı kabul etmez. Hatice ise diğerlerinin tüm eleştirilerine rağmen saatlerce fazla mesai yapar. Ürünün zamanında yetiştirilmesine katkıda bulunur.

Hatice'nin bu davranışı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Statüsüne aykırı davrandığı
- B) Çıkarlarını korumaya çalıştığı
- C) Sapma davranışı gösterdiği
- D) Ön plana çıkmaya çalıştığı
- E) Toplumsal kalıplara göre davrandığı